

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.5.29.
COM(2013) 377 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**Svédország 2013. évi nemzeti reformprogramjáról
és Svédország 2012–2016-os időszakra vonatkozó konvergenciaprogramjának tanácsi
véleményezéséről**

{SWD(2013) 377 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Svédország 2013. évi nemzeti reformprogramjáról

és Svédország 2012–2016-os időszakra vonatkozó konvergenciaprogramjának tanácsi véleményezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikkének (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására³,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira⁴,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án elfogadta a Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a növekedést és foglalkoztatást célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javuljanak Európa lehetőségei a fenntartható növekedés és a versenyképesség terén.
- (2) A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot⁵, melyek együtt alkotják az „integrált

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

³ COM(2013) 377 final.

⁴ P7_TA(2013)0052 és P7_TA(2013)0053.

⁵ A Tanács 2013. április 22-i 2013/208/EU határozata.

iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.

- (3) Az állam-, illetve kormányfők 2012. június 29-én elfogadták a Növekedési és Munkahely-teremtési Paktumot, amely koherens keretet teremt a minden lehetséges ösztönzőt, jogi és szakpolitikai eszközt felhasználó tagállami, uniós és euróövezeti tevékenységek számára. Döntöttek a tagállami szinten megvalósítandó intézkedésekről, és kifejezték teljes körű elkötelezettségüket az Európa 2020 stratégia céljainak megvalósítása és az országspecifikus ajánlások végrehajtása iránt.
- (4) A Tanács 2012. július 6-án ajánlást fogadott el Svédország 2012. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményezte Svédország 2011–2015-ös időszakra vonatkozó, aktualizált konvergenciaprogramját.
- (5) A Bizottság 2012. november 28-án elfogadta az éves növekedési jelentést⁶, amely elindítja a gazdaságpolitikai koordináció 2013. évi európai szemeszterét. A Bizottság továbbá a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló 1176/2011/EU rendelet alapján 2012. november 28-án elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést⁷, amelyben Svédországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (6) Az Európai Tanács 2013. március 14-én elfogadta a pénzügyi stabilitás, a költségvetési konszolidáció és a növekedést ösztönző intézkedések biztosítására irányuló prioritásokat. Hangsúlyozta, hogy differenciált és növekedésbarát költségvetési konszolidációt kell végrehajtani, helyre kell állítani a gazdaságnak történő hitelnújtás rendes feltételeit, ösztönözni kell a növekedést és a versenyképességet, kezelni kell a munkanélküliséget és a válság társadalmi következményeit, valamint korszerűsíteni kell a közigazgatást.
- (7) A Bizottság a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló 1176/2011/EU rendelet 5. cikke értelmében 2013. április 10-én közzétette a Svédországra vonatkozó részletes vizsgálatának⁸ eredményeit. A Bizottság elemzése arra enged következtetni, hogy Svédországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn, amely nyomon követést és szakpolitikai intézkedéseket igényel. A továbbiakban is figyelemmel kell lenni különösen a magánszektor eladósodottságával és a hitelállomány-leépítéssel kapcsolatos makrogazdasági fejleményekre, a lakáspiacon továbbra is fennálló hiányosságokkal együtt. Noha a folyó fizetési mérleg nagy többlete a nagy hiányokkal ellentétben nem emeli a kockázatot, a Bizottság továbbra is nyomon követi a svédországi folyó fizetési mérleggel kapcsolatos fejleményeket.
- (8) 2013. április 19-én Svédország benyújtotta a 2012–2016 közötti időszakra vonatkozó 2013. évi konvergenciaprogramját és 2013. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (9) A 2013. évi konvergenciaprogramnak az 1466/97/EK tanácsi rendelet szerinti értékelése alapján a Tanács úgy véli, hogy a programban szereplő költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2013-ra megalapozott. A kormány 2013-ban 1,2 %-os, 2014-ben pedig 2,2 %-os GDP-növekedéssel számol, míg a Bizottság 1,5 %-os és 2,5 %-os növekedést vár. A programban körvonalazott költségvetési stratégia célja az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának a svéd

⁶ COM(2012) 750 final.

⁷ COM(2012) 751 final.

⁸ SWD(2013) xx final.

költségvetési keretszabályok betartása mellett történő biztosítása, többek között az államháztartás nettó hitelnyújtása terén a GDP 1 %-át kitevő átlagos többlet elérése az üzleti ciklus során. Az államháztartási egyenleg 2011-ben a GDP 0,2 %-át kitevő csekély többletet követően 2012-ben már 0,5 %-os hiányt mutatott. A program megerősíti a GDP –1,0 %-ára vonatkozó korábbi középtávú költségvetési célt. A középtávú költségvetési cél összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeivel. A program a strukturális államháztartási egyenleg tekintetében – a Bizottság által újraszámolt adatok alapján – azzal számol, hogy a 2012–13-ban tapasztalt mintegy 0,4 %-os csekély mértékű hiány után 2014-ben és azt követően többlet alakul ki. Ezért a középtávú költségvetési cél valószínűleg teljesíthető a programidőszak alatt. A programban foglalt információk szerint az államháztartási kiadások növekedési rátája – a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül – 2012-ben és 2013-ban felülmúlja a középtávú potenciális GDP-növekedésre vonatkozó referenciaértéket, de 2014-ben alatta lesz. A költségvetési célkitűzéseket érintő kockázatok korlátozottak, még további 2014. évi expanzív diszkrecionális intézkedések lehetőségének figyelembevételével is. A program szerint a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alatt lévő adósságráta az előrejelzések szerint 2013-ban ideiglenesen a GDP 42 %-ára fog emelkedni, de 2015-ben a GDP 40 %-ára esik majd vissza. A Bizottság előrejelzései szerint az adósságráta 2014-ben 39 %-ra fog csökkenni.

- (10) A magánszektor nagyarányú eladósodottsága (2012-ben a GDP 235 %-a) továbbra is aggodalomra ad okot. A háztartásoknak a GDP 80 %-a, illetve a rendelkezésre álló jövedelem nagyjából 170 %-a körül mozgó adósságállománya csak a közelmúltban stabilizálódott, és – tekintve a hitelállomány további bővülését és a jelzáloghitelek lassú törlesztési ütemét – nem valószínű, hogy a közeljövőben csökkenni fog. A kamatfizetések jelenlegi levonhatósága az adóból és a csekély mértékű rendszeresített ingatlanadó hozzájárul a svéd ingatlanadózás terén tapasztalható túlzott torzuláshoz, melynek eredményeképp jelentős adósságok keletkeznek. Ezenfelül az új beruházásokra fordított tőke és a lakáscélú hitelek marginális effektív adókulcsa közötti viszonylag nagy különbség miatt a társaságoknál továbbra is jellemző lesz az adósságfinanszírozás túlsúlya. Svédország a közelmúltban korlátozta a csoporton belüli kamatköltségeket, de nem rendelkezik átfogó rendszerrel az adósság-sajáttőke adókülönbségeinek ellentételezésére. A GDP 149 %-át kitevő vállalati hitelek továbbra is jelentősek.
- (11) Jóllehet a svéd lakáspiac a közelmúltban stabilnak mutatkozott, előfordulhat, hogy a későbbiekben az instabilitás forrása lesz. A kínálati oldalt illetően a svéd lakáspiacot bizonyos hiányosságok jellemzik, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy megemelkedjenek a lakásárak és az kedvezőtlen bezáródási hatást vált ki. A svéd építőipari befektetések a többi skandináv ország befektetéseinek csupán felét teszik ki, a GDP és a népesség arányában egyaránt. Jelenleg a hosszas, önkormányzati hivatali eljárások miatt egy új projekt beindítása gyakran több évet vesz igénybe. E folyamatok ésszerűsítése fokozná a lakáskínálat rugalmasságát, előmozdítaná a versenyt az építőiparban és csökkentené az építési költségeket. További reformok szükségesek a bérleti díjak meghatározásának rendszerében annak érdekében, hogy a piaci szereplők megfelelő áron alakíthassák ki a bérlemények optimális kínálatát. A lakáspiac elégtelenségeinek kezelése valószínűleg elősegíti majd a háztartások adósságszintjének csökkentését, mivel ezek szorosan összefüggnek.
- (12) Svédországban a munkanélküliségi ráta a fiatalok, a migráns háttérrel rendelkezők és az alacsony képzettségű munkavállalók körében általában messze a munkaképes korú

népesség többi részénél tapasztalható arány és az uniós átlag felett marad. E probléma megoldására Svédország számos új intézkedést tett. A migráns háttérrel rendelkezők munkaerőpiacra történő bevonását célzó intézkedések kezdeti eredményeként a munkanélküliségi ráta csökkent, de további erőfeszítésekre van szükség a közöttük és a népesség többi része közötti különbségek visszaszorítása érdekében. A fiatalok eddig nem részesültek számottevő előnyökből. Számos ígéretes intézkedés született vagy van folyamatban; többek között olyan, a munkaerőpiacra történő bevezetésre vonatkozó megállapodások, amelyek teljesen független szociális partnerek által kötöttek a svéd bérmegállapítási modell alapján. A tanulószerveződéses gyakorlati képzések és a munkahelyi környezetben történő szakképzés egyéb típusainak megszilárdítására irányuló erőfeszítések is teljes mértékben relevánsak, de a kívánt hatás elérése érdekében még ambiciózusabbnak kell lenniük. További előrelépésre lenne mód a foglalkoztatásvédelmi jogszabályok felülvizsgálata és a fiatalokra vonatkozó munkahelyi garanciák előnyeinek kihasználása révén. Az általános állami támogatások helyett a leginkább rászorulóakra irányuló, konkrétabb intézkedéseket kellene előtérbe helyezni. A svéd munkahelyi garanciák keretében az Állami Foglalkoztatási Szolgálaton keresztül munkát kereső és legalább 90 napja munkanélküli fiatalok számára célzott szolgáltatásokat nyújtanak, hogy elősegítsék esélyeik javítását a kívánt munkahely megtalálása és az oktatási lehetőségek terén. A garanciák jelenleg azonban kevésbé hatékonyan célozzák meg azon fiatalokat, akik nem vesznek részt az oktatásban vagy a képzésben, illetve nincsenek bejelentve az Állami Foglalkoztatási Szolgálatnál. A 2012. évi ajánlással összhangban Svédország tanulmányt készített az éttermek és vendéglátó-ipari szolgáltatások esetében alkalmazott csökkentett héakulcsnak az árakra, munkabérekre és a fiatalok foglalkoztatására gyakorolt hatásának felülvizsgálatáról, amelynek előzetes eredményei 2014 januárjában, végkövetkeztetései pedig 2016-ban születnek meg. E felülvizsgálat lényeges lesz, tekintve ezen intézkedés költséghatékonysága kapcsán felmerült aggályokat.

- (13) Az európai szemeszterrel összefüggésben a Bizottság elvégezte Svédország gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, értékelte a konvergenciaprogramot és a nemzeti reformprogramot, és részletes vizsgálatot végzett. Figyelembe vette nemcsak a programok Svédország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzását uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. A Bizottságnak az európai szemeszter keretében megfogalmazott ajánlásait az alábbi 1–4. ajánlás tükrözi.
- (14) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta Svédország konvergenciaprogramját, és arról alkotott véleményét⁹ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,
- (15) A Bizottság részletes vizsgálata és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Svédországnak a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló nemzeti reformprogramját és konvergenciaprogramját. A makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait különösen az alábbi 2. és 3. ajánlás tükrözi,

⁹

Az 1466/97/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése értelmében.

AJÁNLJA, HOGY Svédország a 2013–2014-es időszakban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Hajtsa végre a szükséges intézkedéseket a növekedést elősegítő költségvetési politika folytatása érdekében és őrizze meg szilárd költségvetési pozícióját, biztosítva a középtávú költségvetési célnak való megfelelést a programidőszakban.
2. Továbbra is kezelje a magánszektor eladósodottságával kapcsolatos kockázatokat a túlzott adókedvezmények csökkentése révén a lakáspiaci adózás terén azáltal, hogy fokozatosan megszünteti a jelzáloghitelekre vonatkozó kamatfizetések adóból történő levonhatóságát vagy/és növeli az ingatlanadót. Tegyen további intézkedéseket az óvatos hitelezés ösztönzése érdekében a jelzáloghitelek törlesztését előmozdító intézkedések révén. Csökkentse tovább a társasági adók terén bekövetkezett torzulások mértékét.
3. Javítsa a lakáspiac hatékonyságát a bérletdíj-szabályozás fennmaradó elemeinek fokozatos megszüntetése, valamint a lakók és a lakástulajdonosok közötti szerződéskötéssel kapcsolatos szabadság biztosítása révén. Mozdítsa elő a fokozott versenyt az építőiparban és vizsgálja felül a tervezési, övezetkialakítási és jóváhagyási eljárásokat a célból, hogy fokozódjék az átláthatóság, lerövidüljenek az átfutási időtartamok és csökkenjenek az építőipari vállalkozások piacra lépését gátló korlátok.
4. Szigorúbb és célzottabb intézkedések révén erősítse meg az alacsony képzettségű fiatal munkavállalók és a migráns háttérrel rendelkezők munkaerőpiacra történő bevonását foglalkoztathatóságuk és az e csoport iránti munkaerő-piaci kereslet javítása érdekében. Fokozza a képzésből a munkába való átmenet elősegítésére irányuló erőfeszítéseket, egyebek mellett a munkahelyi környezetben történő tanulás, a tanulószerveződéses gyakorlati képzések vagy a foglalkoztatást és az oktatást összekapcsoló egyéb szerződésfajták szélesebb körű alkalmazása révén. Valósítsa meg az ifjúsági garanciát, hogy az kiterjedjen az oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalokra is. Fejezze be a munkahelyteremtés támogatása tekintetében az éttermek és vendéglátó-ipari szolgáltatások esetében jelenleg alkalmazott csökkentett héakulcs hatékonyságának felülvizsgálatát és vonja le a következtetéseket.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*